

**23 EKR. "CARPE DIEM" (SEIZE THE DAY)
2016 "YOLO" (YOU ONLY LIVE ONCE)**

Helsinki 14.04.2016

Katri Peräaho

Yhteisöpedagogi (AMK),

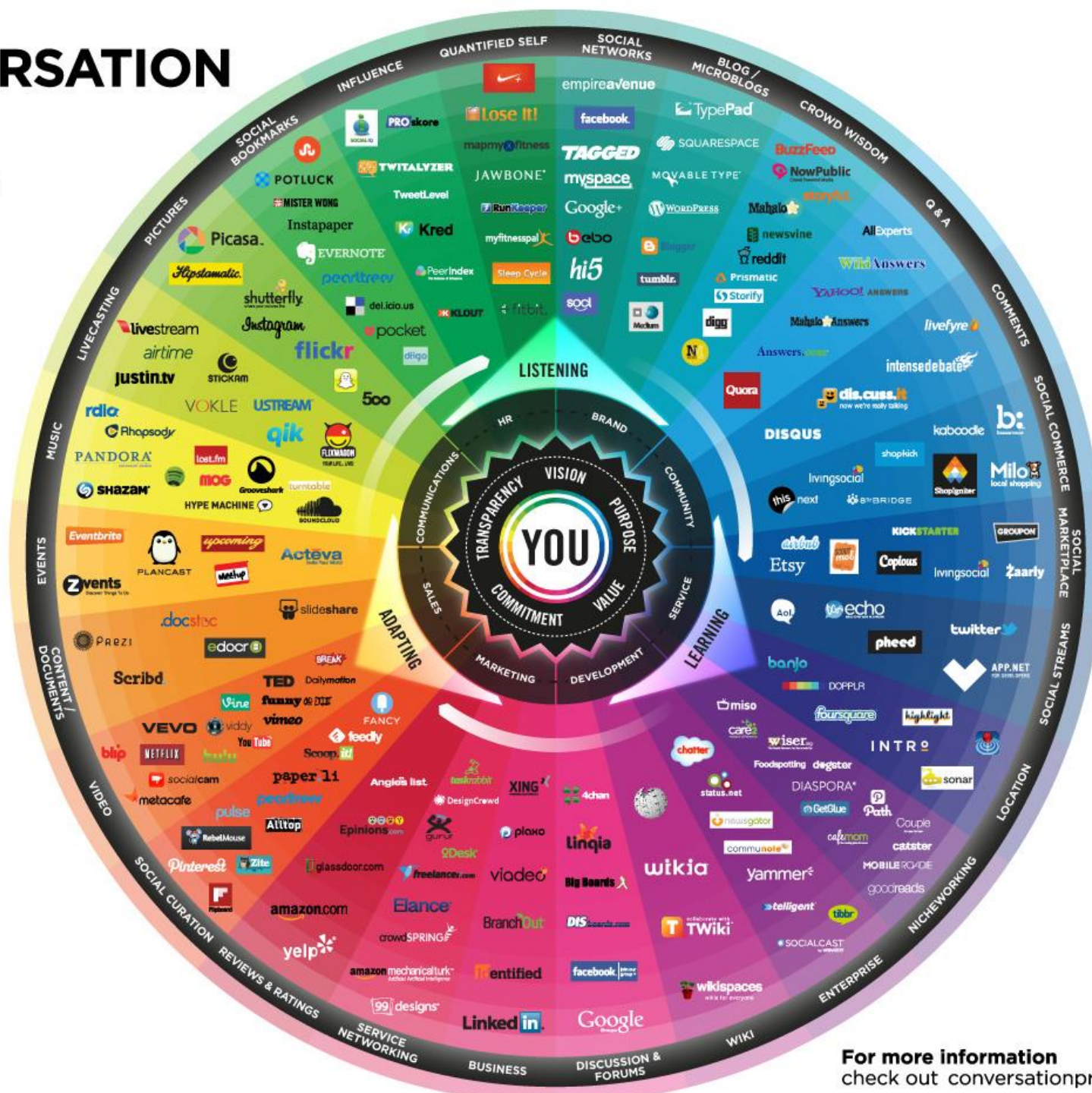
Human Rights, Globalisation and
Justice (MA), Seksuaalineuvoja

MIKÄ IHMEEN SOME?

- ”Tietoverkkoja ja tietotekniikkaa hyödyntävä viestinnän muoto, jossa käsitellään vuorovaikutteisesti ja käyttäjälähtöisesti tuotettua sisältöä ja luodaan ja ylläpidetään ihmisten välisiä suhteita” - Sanastokeskus TSK
- **SO**siaalinen -> ihmisten välinen kanssakäyminen
- **ME**dia -> informaatio, ja kanavat joiden myötä sitä jaetaan ja välitetään
- Internetin uudet palvelut ja sovellukset -> yhdistyy käyttäjien välinen kommunikaatio ja oma sisällöntuotanto
- Ei vakiintunutta määritelmää, vaikka sanan käyttö yleistä
- Erot perinteiseen joukkoviestintään: käyttäjät eivät vain vastaanottajia, vaan voivat kommentoida, tutustua, jakaa -> sosiaalisuus, verkostoituminen, yhteisöllisyys

THE CONVERSATION PRISM

Brought to you by
Brian Solis & JESS3

For more information
check out conversationprism.com

MITÄ SOMETTAMINEN ON KÄYTÄNNÖSSÄ?

- Facebook/Facebook Messenger
- Skype
- Chatroulette

<http://www.fastcocreate.com/3017108/you-need-to-see-this-17-minute-film-set-entirely-on-a-teens-computer-screen>

POHDINTAA..

- Ensimmäinen sana joka tulee mieleen
- Onko tilanne tuttu vai vieras?
- Mitä ajatuksia herättää?

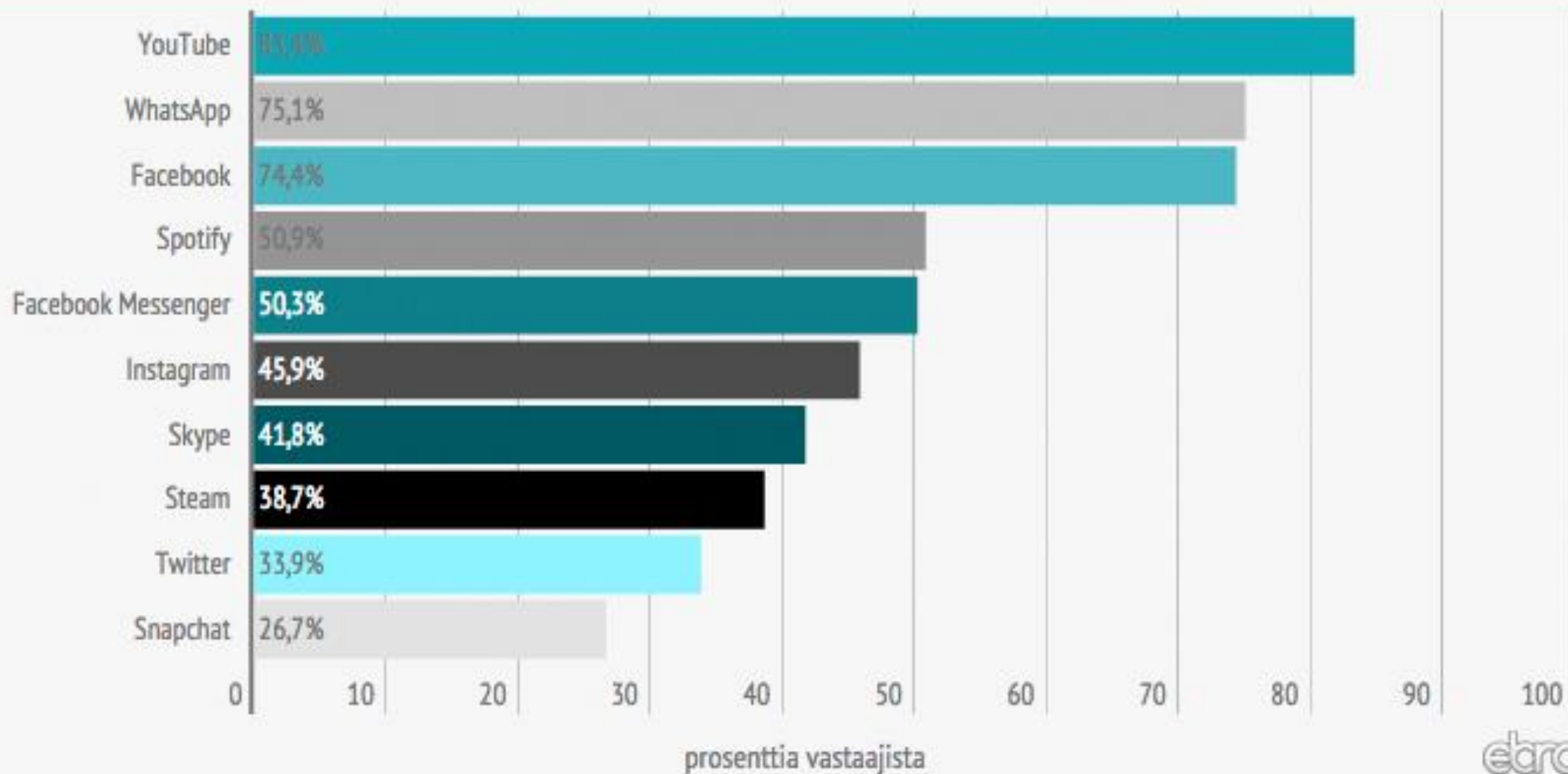
SUOMALAISET NUORET SOMESSA

- Suomessa asuvien 13-29 –vuotiaiden nuorten sosiaalisen median palveluiden käyttäminen ja läsnäolo – ebrand Suomi Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut. 2015.
- 13-29 –vuotiaat Suomessa asuvat nuoret ja nuoret aikuiset
- Kysely toteutettu verkossa nuorten käyttämällä alustoilla
- Vastaaajia 2618
- <http://www.ebrand.fi/somejanuoret2015/>

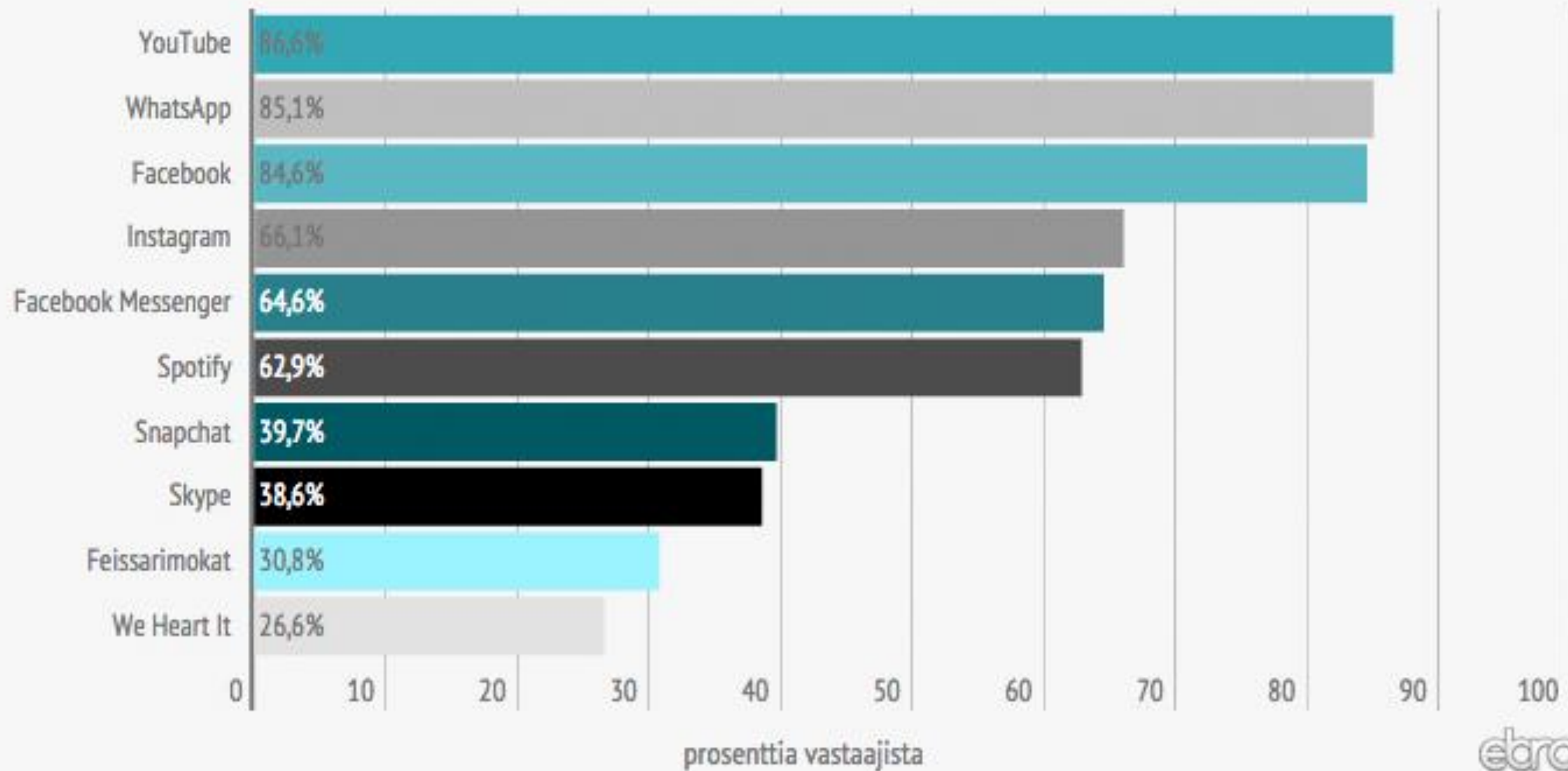
SUOMALAISET NUORET SOMESSA

- Tämän tutkimuksen 19,8-vuotias keskivertonuori käyttää sosiaalisen median palveluita 13-17 tuntia viikossa.
- Sosiaalisen median palveluiden käyttö painottuu selkeästi klo 15-01 väliseen aikaan. Yleisin aika nuorilla on käyttää sosiaalista mediaa iltaisin klo 18-21 välisenä aikana.
- Palveluita käytetään ensisijaisesti kotona, mutta myös opiskelupaikalla, mobiililaitteella liikkeessä ja kaverin luona. Nuorista jopa 92 % käyttää sosiaalisen median palveluita älypuhelimella – tämä jopa ohittaa perinteisillä tietokoneilla palveluiden käytön.

Suosituimmat palvelut nuorten keskuudessa (miehet)

Suosituimmat palvelut nuorten keskuudessa (naiset)

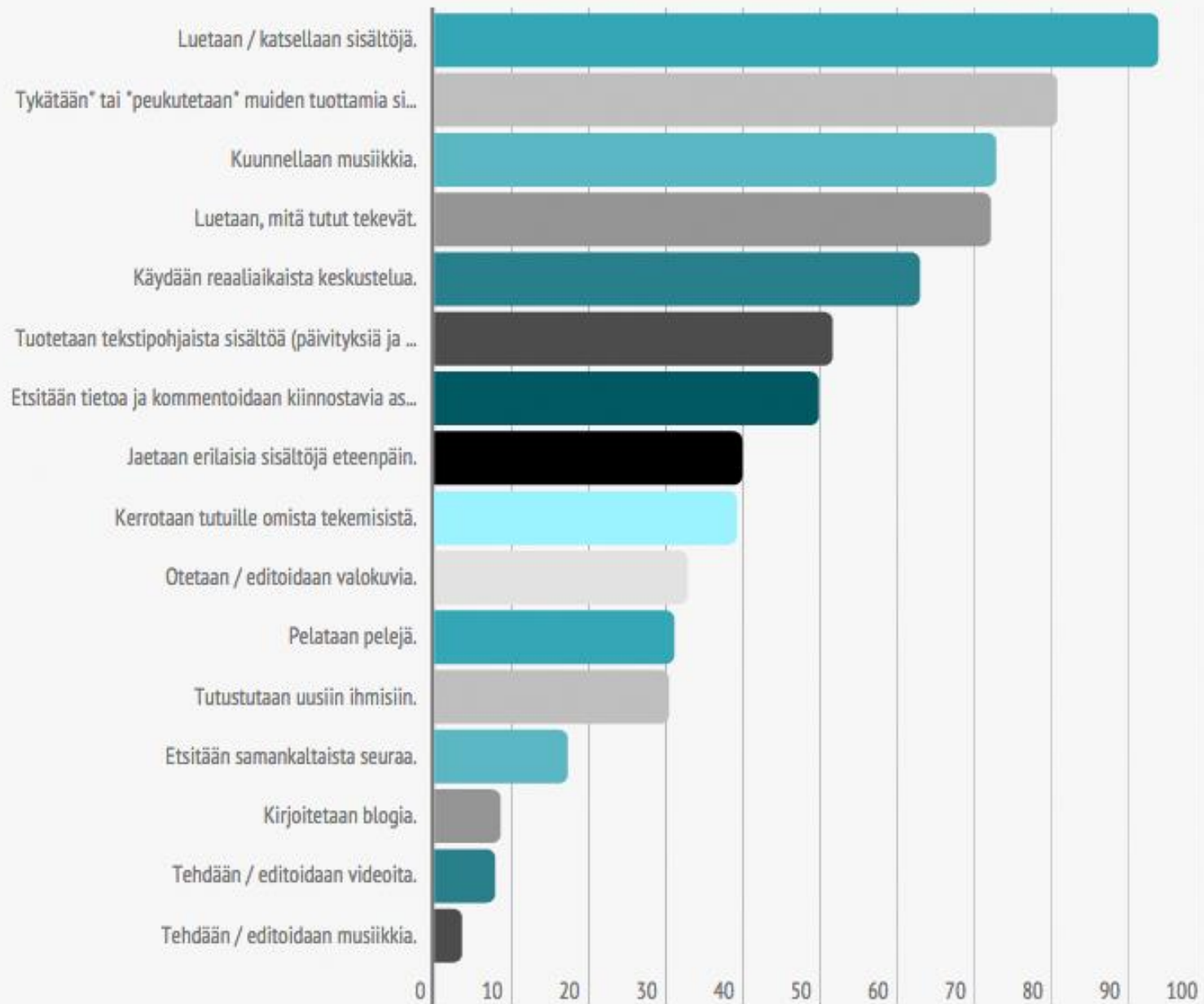
NUORTEN KÄYTTÄMÄT PALVELUT

- Youtube: YouTuben kautta käyttäjä voi lisätä omia videoita, tai katsoa ja arvostella, sekä ladata muiden käyttäjien lisäämiä videoita.
- Whatsapp: Pikaviestinpalvelu älypuhelimille. Sillä pystyy tekstin lisäksi lähettämään kuvia, videoita, ääniviestejä, jakamaan oman sijainnin netin tai GPS:n kautta sekä jakamaan omia yhteystietoja. WhatsAppissa voi keskustella yhden kaverin kanssa tai perustaa ryhmiä.
- Facebook/Facebook Messenger: Yhteisöpalvelu, joka tarjoaa käyttäjille mahdollisuuden kuvallisen käyttäjäprofiilin luomiseen sekä yhteydenpitoon ystäviensä kanssa. Facebookissa on myös mahdollista liittyä erilaisiin yhteisöihin ja saada tietoa tulevista tapahtumista. Facebook Messenger on chat-ohjelma kahdenkeskisiin, tai ryhmä-chatteihin.
- Instagram: Kuvien jakopalvelu ja sosiaalinen verkosto. Palvelun avulla käyttäjät voivat jakaa kuvia, kommentoida toisten käyttäjien kuvia ja tykätä niistä.
- Spotify: Musiikkipalvelu, jossa käyttäjät voivat kuunnella musiikkia suoratoistona Internetistä.
- Snapchat: Käyttäjä voi ottaa kuvia ja videota, lisätä niihin tekstiä ja "leimoja" eli erilaisia kuvakkeita sekä lähettää niitä joko palvelun muille käyttäjille tai julkiseen "minun tarinaani" (engl. My Story). Otettuja kuvia tai videoita kutsutaan "snäpeiksi" ja ne häviävät viim. 24h tunnin kuluessa.

NUORTEN KÄYTTÄMÄT PALVELUT

- Skype: Skypen käyttäjät voivat keskustella keskenään ja soittaa toisilleen video- tai äänipuheluita Internetissä.
- Twitter: Käyttäjät pystyvät lähettämään ja lukemaan toistensa päivityksiä internetissä. Tekstipohjaiset viestit eli tviitit (englanniksi tweet), voivat sisältää korkeintaan 140 merkkiä.
- Kik: Sillä voi lähettää tekstiä ja kuvia ilmaiseksi toiselle, jolla on Kik. Kikissä käyttäjät voivat ottaa yhteyttä toisiin käyttäjiin, mikäli heidän käyttäjänimensä on tiedossa. Mikäli käyttäjänimi on ilmoitettu julkisesti, kuka vain voi lähettää tekstiviestejä tälle käyttäjälle.
- Periscope: Periscopella voi lähettää puhelimellaan video-ohjelmaa. Ohjelma on reaaliaikaista ja sitä voi kommentoida.
- Steam: Videopelien jakelu-, moninpeli- ja viestintäalusta, jossa on sosiaalisia ominaisuuksia kuten kaverilista, keskustelufoorumi ja tuki äänikeskusteluun muiden pelaajien kanssa.
- We <3 it ja Pinterest: Ilmoitustaulutyypinen linkkien ja kuvien jakopalvelu. Mahdollisuus ylläpitää kokoelmia, jotka perustuvat johonkin teemaan, kuten tapahtumaan tai harrastukseen. Käyttäjä voi myös selata muita linkki-/kuvakokoelmia, poimia niistä osia omiin kokoelmiinsa ja ilmoittaa tykkäävänsä linkistä/kuvasta.
- Ask.fm: Yhteisöpalvelu, jossa käyttäjät voivat kysyä kysymyksiä toisilta käyttäjiltä anonyyminä tai nimellisenä.

Mitä sosiaalisen median palveluissa tehdään?

prosenttia

SANASTOA

Heruuttaa: kerjää huomiota esim. Instagram-kuvalla, "tarjoaa itseään"

Bannaus: porttikiellon antamista tai vain pääsyn tai muun oikeuden estämistä

Blokata: estää viestin laitto/profiilin näkyminen toiselle

ATM: at the moment – tällä hetkellä

Fanittaa: ihailla

Selfie: omakuva

Sharettaa: jakaa sisältöä

Stalkkeri: henkilö joka seuraa toista intensiivisesti somessa

Spämmi/floodaus: roskaposti/tukkia palvelu roskapostilla

LOL: Laughing out loud

Q&A: Question&Answer

Swag: kehu vaatetyylille ja ulkonäölle

Ask&dare: haaste, esim. Facebookissa -> kaada vettä päällesi ja kuvaa se videolle, jaa ja haasta

Trolli (verbi: trollata): henkilö, joka pyrkii aiheuttamaan nettikeskusteluissa hämmennystä sekä sekasortoa provosoimalla ja levittämällä väärää tietoa.

Tubettaja: henkilö tai ryhmä, joka tuottaa videoita pääasiassa YouTube-palvelunu. Tubettajat ovat todella suosittuja erityisesti nuorison keskuudessa. Suomen suosituimpiin tubettajiin kuuluvat mm. Eeddspeaks, Justimus, Lakko, Miisas ja Soikku.

Vlogi: videoblogi

Vloggaaja: videoblogin ylläpitäjä, liittää videoita blogiin

Emoji: hymynaamat/kuvat joita käytetään viesteissä

SANASTOA

Kikata: kun käytetään Kik -nimistä pikaviestintäsovellusta.

Kommata: kommentoida kuvaan, viestiin

Feimi: olla suosittu some-palvelussa

Postaus: nettisivuille, blogiin, instagramiin lisätty juttu

Insta: kuvapalvelu Instagram

Mesettää: lähettää viestejä ja jutella pikaviestiohjelman välityksellä. Käyttää messengeriä (ohjelma).

Twiiitata: lähettää viesti Twitter-palvelun kautta

Tägätä: merkitä ystävän kuvaan tai postaukseen

Tykkäys: toimenpide, jonka voi tehdä postaukselle, kuvalle tai sivulle eri sosiaalisen median kanavissa.

Blokkaaja/bloggaaja: blogin ylläpitäjä, kirjoittaa blogia

Warettaa: Internetistä laittomasti tapahtuvaa tiedostonsiirtoa

Trollata: Häiritä somepalveluissa

Trollaaja: nettihäirikkö

Subata: Tilata esim. Youtube-kanava

Subaaja, subbaaja: kanavan tilaja, esim. YouTube, eng: Subscribe

Tubaaja: esim. YouTubeen materiaalia tuottava henkilö

Tubettaa: ladata YouTubeen materiaalia

Häsä: risuaita # - hashtag eli "hästäg". Käytetään esim. Instagramissa tai Twitterissä apuna löytämään tiettyjä postauksia tai saamaan näkyvyyttä omille postauksille

POHDINTAA PALVELUISTA

- SOME täydentää ja rikastaa live-elämän sosiaalista viestintää -> palveluja käytetään pääosin myös tuttujen kanssa
- SOMEssa luetaan ja katsotaan sisältöjä
- Oma nimi vai nimimerkki? -> vaikuttaa harkintaan, nuoret tietoisia
- Nuorten kanssa toimivien yhteisöjen ja organisaatioiden läsnäolo SOMEssa
- Lähes 70% haluaisi sosiaalisen median opetusta oppilaitokseen, mutta myös kodin roolia sosiaalisen median opetuksessa tulisi miettiä
- Nopeasti muuttuva maailma! (esim. periscopea ei ollut tutkimuksessa)

HYVÄ, PAHA SOME?

- **Kiusaaminen**
 - Feikkiprofiilit/anonyymius
 - Materiaalin helppo levittäminen
 - Vaikeus puuttua
- **Itsetunto**
 - Kilpailu suosioista
 - Vertailu muihin/todellisuus hämärtyy
- **Kaltoinkohtelu**
 - Omien rajojen hämärtyminen
 - Kilpailu suosioista
 - Joka kolmas alle 16-vuotias on vastaanottanut seksuaaliväritteisiä viestejä, kuvia tai videoita netissä
 - Vahva itsetunto edesauttaa turvallista netinkäyttöä (periscope)
- **Identiteetin rakentaminen**
 - Itsensä toteuttaminen
 - Tiedon saaminen/vaihtoehtojen lisääntyminen
- **Vuorovaikutus ja yhteisöllisyys**
 - Pienen paikkakunnan nuoret
 - Omanlaisten löytäminen
 - Uudet ystävät
 - Ryhmätoiminta
 - Vertaistuki
- **Toimijuus ja vaikuttaminen**
 - Kansainväliset yhteydet
 - Rohkeus vaikuttaa – anonyymius, oma aikataulu

HYVÄ, PAHA SOME?

Case 1. "Laiton eilen tänne viestiä siitä, että lähetin jollekin tuntemattomalle pojalle kuvia itsestäni alusvaatteissa.. Ja, että mulla oli huono omatunto sen takia. Tänään tajusin, että tili oli feikki. profiilikuvassa oli joku hyvännäköinen poika, löysin sattumalta saman kuvan netistä... Tyypin väitti, että olisi ollut 18, (oon itse 15) mutta ei sitten suostunut kertomaan lopulta oikeaa ikäänsä. Käskin sen poistaa kaikki kuvat ja viestit ja lähettää screenshotin sen jälkeen, niin se teki.. En tosin oo varma oliko sekään kuva aito, koska se oli vaan kikin etusivulta, ei meidän keskustelusta ... Tyypin sano et ei oo tallentanut mitään kuvia yms. En sitte tiä .. Ällöttää vaa tää koko juttu :/ Aattelin oikeesti et se olis ollu se hyvännäköinen poika ja nii ... En tajuu miten olin nii tyhmä .." - Thoughtless

HYVÄ, PAHA SOME?

Case 2. "Hei! Oon panseksuaalinen genderfluid ja haluaisin tulla mun vanhemmille kaapista ennen kesälomaa ja Helsinki Pridea, johon haluaisin lähtee parin kaverin kanssa, jotka tapasin netissä. Toinen ongelma tuli siinä. Nää mun kaverit on Oulusta päin, kun mä oon ite Tampereen seuduilla ja äiti ei oikein tiedä näistä tyypeistä vielä. Suunnitelmana ois lähtee sinne ens kesänä tapaan näitä ihmisiä ja en usko et mom approves. Mitä teen?" -PeterPan

LÄHTEET JA LISÄTIETOA

Ebrand Suomi Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut. Suomessa asuvien 13-29 –vuotiaiden nuorten sosiaalisen median palveluiden käyttäminen ja läsnäolo. 2015.

<http://www.ebrand.fi/somejanuoret2015/>

Pelastakaa Lapset ry: Lasten kokemaa seksuaalista häirintää ja hyväksikäyttöä internetissä. 2011.

<http://pelastakaa-lapset-fi->

bin.directo.fi/@Bin/616c1dbc71a7e57e009943d731c01d0a/1460564403/application/pdf/895179/Lasten%20kokema%20seksuaalinen%20h%C3%A4irint%C3%A42011.pdf

Pelastakaa Lapset ry: Ota puheeksi – Internet ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö. 2013.

<https://pelastakaa-lapset-fi->

bin.directo.fi/@Bin/6176a1d7e1f38358ec8e87ecb03a9418/1421909644/application/pdf/1487162/Ota%20puheeksi_Final.pdf

KYSYMYKSIÄ, POHDINTAA, LISÄTIETOA?

Yhteydenotot:

Katri Peräaho/Kalliolan Nuoret ry, e-Talo –hanke

katri.peraaho@e-talo.fi

www.e-talo.fi